

**FRIVILLIG MELDING OM ETABLERING AV
SORTSELSKAPET AS**

MELLOM

BAMA GRUPPEN AS

OG

GARTNERHALLEN SA

16. januar 2025

Inneholder konfidensiell informasjon

Forretningshemmeligheter for BAMA er markert i grønt

Forretningshemmeligheter for begge er markert i blått

1 KONTAKTINFORMASJON

1.1 Melder 1: BAMA Gruppen AS

Navn: BAMA Gruppen AS
Organisasjonsnummer: 914 224 314
Adresse: Nedre Kalbakkvei 40, 1081 Oslo

Kontaktperson(er) for Melder 1: Advokatfirmaet Thommessen AS
v/advokat Siri Teigum og advokatfullmektig Ingunn Egeland
Martinsen

Adresse: Ruseløkkveien 38, 0251 Oslo
Postadresse: Postboks 1484 Vika, 0116 Oslo
Telefonnummer: +47 909 12 355 | +47 900 91 646
E-postadresse: ste@thommessen.no | iem@thommessen.no

1.2 Melder 2: Gartnerhallen SA

Navn: Gartnerhallen SA
Organisasjonsnummer: 945 958 405
Adresse: Nedre Kalbakkvei 40, 1081 Oslo

Kontaktperson(er) for Melder 2: Arntzen de Besche Advokatfirma AS
v/advokat Stein Ove Solberg

Adresse: Ruseløkkveien 30, 0251 Oslo
Postadresse: Postboks 2734 Solli, 0204 Oslo
Telefonnummer: +47 982 94 589
E-postadresse: sos@adeb.no

2 KORT OM ETABLERINGEN OG VIRKNINGENE PÅ KONKURRANSEN

BAMA Gruppen AS ("**BAMA**") og Gartnerhallen SA ("**Gartnerhallen**") (samlet omtalt som "**Partene**") har i henhold til rammeavtalen av 14. november 2023 en avtalt hensikt om at Partenes samarbeid knyttet til testing, utvikling og videreutvikling av etablerte og nye produkter skal struktureres inn i et felleseid aksjeselskap. Partene inngikk den 20. november 2024 endelig avtale om etablering av selskapet, Sortselskapet AS (heretter "**Sortselskapet**" eller "**Selskapet**"), med tilhørende utkast til aksjonæravtale ("**Aksjonæravtalen**"). Selskapet skal eies 50/50 av henholdsvis BAMA og Gartnerhallen.

Vedlegg 1: [Avtale om etablering av sortselskap](#)

Vedlegg 2: [Aksjonæravtalen m/ vedtekter](#)

I henhold til Aksjonæravtalen er Selskapet opprettet med hensikt om å bidra til vekst og omsetning av norskprodusert frukt, bær og grønnsaker og poteter for BAMA og Gartnerhallen. Selskapets formål er å identifisere potensielle nye sorter, drive systematisk utprøving av nye sorter sammen med norske og internasjonale sortsforedlere og forvalte rettigheter til disse sortene på vegne av morselskapene.

Partene er av den oppfatning at etableringen av Sortselskapet ikke utgjør en foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 17, da Selskapet mangler de nødvendige ressurser og graden av operasjonell autonomi til å kvalifisere som en fullfunksjons fellesforetak.¹ Det vises særlig til at Selskapet mangler driftskritiske funksjoner og arbeidskraft for å kunne drive selvstendig i markedet, at det kun er ment å drive sortsutprøving på vegne av morselskapene,

²

Konkurransetilsynet har dermed ikke hjemmel til å gripe inn i etableringen av fellesforetaket etter konkurranseloven § 16. Partene ønsker likevel å inngi en frivillig melding for å orientere Konkurransetilsynet om etableringen av det felleseide selskapet.

Som det vil fremgå nedenfor, vil den planlagte struktureringen av sortsutprøvingssamarbeidet inn i et felleseid foretak uansett ikke ha noen negative virkninger på konkurransen, jf. konkurranseloven § 16.

- Etableringen av Selskapet vil ikke begrense konkurransen i noen markeder og endrer heller ikke den nåværende konkurransesituasjonen. Selskapet skal ikke drive egen sortsutprøving, men utelukkende strukturere partenes eksisterende samarbeid. Partene vil som følge av opprettelsen av Selskapet ikke få noen mulighet eller insentiv til å utestenge andre aktører fra noen markeder.
- Partene opererer på ulike ledd i verdikjeden for frukt og grønt og har komplementære erfaringer, knowhow og ressurser. Gartnerhallens medlemmer har mulighet til å kunne etablere testfelt for utprøving av nye sortstyper, mens BAMA har erfaring med markedsføring og en eksisterende kundeportefølje for eventuelt videresalg av sluttproduktet.
- Sortsutprøving utgjør en svært liten del av omsetningen av frukt og grønt i Norge, og er en aktivitet det normalt ikke er knyttet omsetning til. Et effektivt samarbeid om utprøving av sorter bidrar til å sikre flere og mer motstandsdyktige norskproduserte produkter på markedet.

---

¹ Kommisjonens Jurisdiksjonsmeddelelse, avsnitt 94.

² Kommisjonens Jurisdiksjonsmeddelelse, avsnitt 94-100.

Konkurransetilsynet er for øvrig kjent med innholdet i rammeavtalen mellom Gartnerhallen og BAMA, som legger nærmere føringer for det eksisterende samarbeidet som nå skal struktureres inn i Selskapet.

3 VILKÅRENE FOR Å INNGI FORENKLET MELDING ER OPPFYLT

Forenklet melding kan inngis når fellesforetaket kun i ubetydelig omfang vil drive virksomhet i Norge. Dette er oppfylt dersom fellesforetakets omsetning og/eller omsetning overført til virksomhetsområder overført til fellesforetaket er mindre enn 100 millioner kroner i Norge, og aktiva som overføres til fellesforetaket har en samlet verdi på under 100 millioner kroner i Norge, jf. meldepliktforskriften § 3 første ledd nr. 1 bokstav a) og b).

I henhold til Aksjonæravtalen kommer ikke BAMA og Gartnerhallen til å overføre aktiva til Selskapet. Videre er det heller ikke tilknyttet identifiserbar omsetning til delen av Partenes virksomhet som gjelder sortsutprøving. Selskapet kommer dermed til å kun i ubetydelig omfang drive virksomhet i Norge, og vilkårene for forenklet melding er oppfylt.

Det inngis på bakgrunn av dette en frivillig melding etter reglene for forenklet melding, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 nr. 1.

4 BESKRIVELSE

4.1 BAMA

BAMA Gruppen er eid av NorgesGruppen ASA (46 %), AS Banan (34 %) og Rema Industrier AS (20%).

BAMA eier også en rekke andre selskap, direkte og indirekte, og en oversikt over disse er inntatt i vedlagte organisasjonskart (Vedlegg 3).

Vedlegg 3: Organisasjonskart, BAMA Gruppen AS

BAMA kjøper gjennom sine avdelinger og datterselskap frukt, grønt, blomster, samt noe fisk og vilt, fra utenlandske og norske produsenter. De videreselger disse varene til dagligvarekjeder, servicehandel (f.eks. kiosker, gatekjøkken og bensinstasjoner) og storhusholdning (f.eks. hoteller, restauranter og kantiner) i Norge og resten av Europa. Virksomheten utenfor Norge drives gjennom Nature's Managment B.V., Xpol B.V., Bama Nordic AB og dets datterselskap. Bama driver også med pakking, foredling og bearbeiding av frukt og grønt, gjennom f.eks. juicer, måltidsløsninger, sauser og dressinger.

Mer informasjon om BAMA finnes [her](#).

4.2 Gartnerhallen

Gartnerhallen er et produsentsamvirke eid av rundt 950 grøntprodusenter over hele Norge. Gartnerhallen kjøper inn frukt, grønnsaker, bær og poteter hovedsakelig fra sine medlemmer og videreselger disse til det norske industri- og grossistmarkedet.

Gartnerhallen har ingen datterselskaper, men har eierinteresser på under 50 % i 16 norske selskaper, hvorav mange er innenfor grøntbransjen.³

Mer informasjon om Gartnerhallen finnes [her](#).

5 OMSETNING OG DRIFTSRESULTAT I NORGE SISTE REGNSKAPSÅR

Navn	Omsetning (i MNOK)	Driftsresultat (i MNOK)
BAMA Gruppen AS ⁴	23 076	630,7
Gartnerhallen SA ⁵	3 754	-14,5

6 VERTIKALT OVERLAPP

6.1 Nærmere om sortsutprøving

Sortsutprøving er i denne sammenheng definert som utprøving av nye sorter/kryssninger for frukt, bær, grønnsaker og poteter som er tilbudt av planteforedlere/plantesortutviklere (dvs. aktører som driver med utvikling av nye og/eller innførte plantesorter). Sortsutprøving utføres i hovedsak i to trinn:

- Trinn én er småskalautprøving, der en ny sort følges over noen år for å vurdere om den kvalifiserer til storskalautprøving.
- Trinn to er storskalautprøving, der en sort som vurderes som lovende prøves i stor skala før beslutning om eventuell produksjon tas.

Aktører som driver planteforedling selger disse sortene for utprøving til produsenter av frukt og grønt. Norske Graminor⁶ er et eksempel på en slik aktør. Graminor driver selv hovedsakelig med korn, engvekster og potet, mens Njøs frukt og bærsenter⁷ driver foredling av frukt og bær på oppdrag fra Graminor. Sortene som foredles hos Graminor og Njøs frukt- og bærsenter (NFBS) blir tilbudt for

³ Disse eierinteressene fremkommer i note 8 i Gartnerhallens og årsregnskap for 2023 (vedlegg 5 til denne meldingen).

⁴ BAMA's årsrapport 2023: <https://www.bama.no/om-bama/arsrapport2023/>

⁵ Gartnerhallens årsrapport 2023: <https://gartnerhallen.no/nb/aktuelt/gartnerhallens-arsrapport-for-2023/>

⁶ Se <https://graminor.no/>

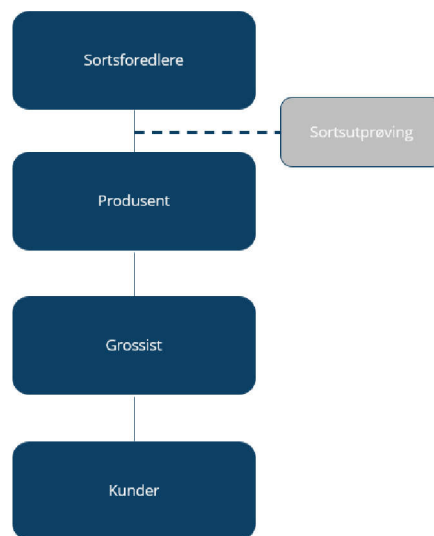
⁷ Se <https://www.njos.no/>

utprøving til alle profesjonelle aktører i markedet, både i Norge og internasjonalt, før relevante sorter settes i prøving hos produsentene.

Det etterfølgende sortsutprøvningsarbeidet er viktig for å sikre innovasjon og mangfold av kvalitetsprodukter innen frukt, bær og grønnsaker. Det er imidlertid ikke en aktivitet det normalt er knyttet omsetning til. Selve aktiviteten utføres i all hovedsak av produsenter, og omsetning genereres først ved eventuell introduksjon av sluttproduktet på markedet. Sorter som oppfyller kravene i trinn én går til sensorisk prøving, lagringsforsøk, pakkeforsøk mv. Varer fra trinn to blir brukt til det samme som trinn én og blir i noen tilfeller også testet i markedet for å sjekke om de treffer på markedspreferanser. Sortsutprøving ender sjelden i at sortene når trinn to, og enda sjeldnere at de ender med å omsettes på markedet.⁸ Årsakene til dette er at de ikke viser tilstrekkelig motstandsdyktighet mot sykdom og manglende resistens, eller at det er mangler ved smak, konsistens, utseende, agronomiske utfordringer, avling og levetid i verdikjeden.

6.2 Fellesforetakets virksomhet inngår som en aktivitet i verdikjeden for produksjon og grossistsalg av frukt og grønt i Norge

Verdikjeden for produksjon og grossistsalg av norskprodusert frukt og grønt i Norge kan enkelt illustreres slik:

Sortsutprøving utgjør etter Partenes oppfatning ikke et selvstendig omsetningsledd i verdikjeden for produksjon og grossistsalg av frukt og grønt i Norge. Sortsutprøving skjer som ledd i produksjonsarbeidet, men før endelig beslutning om fullproduksjon tas.

⁸

Sortselskapet vil utelukkende organisere Partenes sortsutprøving, ikke drive med foredling eller utvikling av nye sorter.

Selskapets aktivitet vil altså finne sted før produksjon og omsetning av nye produkter. BAMA og Gartnerhallen har dermed virksomhet på et senere ledd i omsetningskjeden til Selskapet:

- Gartnerhallens medlemmer produserer frukt, bær, grønnsaker og poteter for videre leveranse til BAMA eller andre grossister.
- BAMA er en frukt- og grøntgrossist og leverandør av ferskforedte produkter til det norske markedet.

6.3 Opprettelsen av fellesforetaket vil ikke lede til negative virkninger på konkurransen i noe marked

6.3.1 Innledning

Ved tilfeller av etablering av et fellesforetak med selskaper som opererer på et tidligere eller senere ledd i omsetningskjeden må det vurderes om slik etablering gir mulighet og insentiv til innsatsfaktorutestengelse eller kundeutestengelse.⁹ Med innsatsfaktorutestengelse menes tilfeller hvor foretakssammenslutningen vil kunne øke kostnadene til konkurrenter i nedstrømsmarkedet ved å begrense deres tilgang til viktige innsatsfaktorer. Med kundeutestengelse menes tilfeller hvor foretakssammenslutningen vil kunne stenge ute konkurrenter i oppstrømsmarkedet ved å begrense deres tilgang til et tilstrekkelig kundegrunnlag.¹⁰

Som det fremgår nedenfor, er det Partenes klare oppfatning at opprettelsen av Sortselskapet ikke vil lede til utestengende virkninger på markedene for produksjon og/eller grossistsalg av frukt og grønt i Norge, eller for øvrig ha noen innvirkning på konkurransen i noen markeder.

6.3.2 Markedet for produksjon av frukt og grønt i Norge

Partene er ikke kjent med at Konkurransetilsynet har tatt endelig stilling til hvordan markedet for produksjon av frukt og grønt i Norge skal avgrenses. I Konkurransetilsynets sak A1998-07 la tilsynet til grunn at det er et felles produktmarked for produksjon og salg av alle friske bær (unntatt jordbær),

---

⁹ EU-kommisjonens ikke-horisontale retningslinjer avsnitt 4, jf. avsnitt 29, se også sak M.8124 – *Microsoft/LinkedIn* avsnitt 182 flg.

¹⁰ EU-kommisjonens ikke-horisontale retningslinjer avsnitt 30.

frukt og grønnsaker, inkludert poteter som er vasket, kuttet og pakket.¹¹ Partene er av den oppfatning at produksjon av frukt og grønt utgjør et eget produktmarked, uten at det er nødvendig at Konkurransetilsynet tar stilling til det eller eventuelle segmenter for denne meldingens formål.

BAMA og Gartnerhallen har tidligere samarbeidet om sortsutprøving etter tilbud fra norske og internasjonale sortsforedlere.¹² Som nevnt tilbyr sortsforedlere nye sorter/kryssninger til hele produksjonsmarkedet for utprøving. Opprettelsen av Selskapet vil ikke ha noen påvirkning på dynamikken i dette markedet og vil utelukkende være en videreføring av BAMA og Gartnerhallens samarbeid knyttet til sortsutprøving. Etableringen av Selskapet vil følgelig ikke føre til noen endring av status quo.

13

Etableringen av Sortselskapet vil ikke ha noen negativ virkning på den nåværende konkurransesituasjonen i produksjonsleddet, og har for øvrig ingen påvirkning på andre aktørers tilgang på nødvendige innsatsfaktorer eller kunder for å kunne produsere frukt og grønt i Norge. Tvert imot vil opprettelsen av fellesforetaket effektivisere samarbeidet om sortsutprøving, som igjen vil legge til rette for at sorter i produksjon som ikke treffer preferansene i markedet raskere kan erstattes med mer kvalitetssterke sorter.

6.3.3 *Marked(ene) for engrossalg av frukt og grønt i Norge*

Partene er ikke kjent med at Konkurransetilsynet har tatt endelig stilling til hvordan markedet for grossistsalg av frukt og grønt i Norge skal avgrenses. Konkurransetilsynet synes i tidligere praksis ikke å skille mellom de ulike salgskanalene, slik som dagligvare, storkjøkken og servicehandel.¹⁴ I Konkurransetilsynets vedtak V2004-21, som omhandlet fullservice grossistleveranser til kiosk- og dagligvarer til servicehandelen, ble markedet avgrenset mot grossistleveranser til dagligvarehandel og storhusholdning.¹⁵

Slik BAMA tidligere har informert Konkurransetilsynet om,¹⁶ er BAMA er av den oppfatning at det er egne produktmarkeder for grossistsalg av frukt og grønt til henholdsvis servicehandel, dagligvarehandel og storhusholdning.

Sortsutprøving er en aktivitet som inngår som en del av verdikjeden for samtlige produktmarkeder for grossistsalg av frukt og grønt i Norge, og det er ikke grunnlag for å omtale noen av disse markedene

¹¹ Avgjørelse [A1998-07](#) – Samarbeid mellom Norgesgruppen AS, AL Gartnerhallen og Bama-Gruppen AS, punkt 6.4.

¹² Eksempler på internasjonale sortsforedlere er Better3fruit i Belgia, samt planteskolen Flouren og Fresh Forward i Nederland.

¹³ Aksjonæravtalen punkt 2.3.

¹⁴ Avgjørelse [A1998-07](#) – Samarbeid mellom Norgesgruppen AS, AL Gartnerhallen og Bama-Gruppen AS, punkt 6.4.

¹⁵ Vedtak [V2004-21](#) – Joh System AS / Engrospartner AS, punkt 3.1.

¹⁶ Se forenklet melding av foretakssammenslutning mellom BAMA Storkjøkken og Olav Aakre av 16. februar 2023.

særskilt. Som nærmere forklart nedenfor, vil opprettelsen av Sortselskapet uansett ikke lede til negative virkninger på noe potensielt marked for grossistsalg av frukt og grønt i Norge.

Selskapet vil videreføre BAMA og Gartnerhallens tidligere samarbeid om sortsutprøving, og har følgelig ingen virkning på den nåværende konkurransesituasjonen i grossistledet. Tvert imot vil struktureringen av samarbeidet inn i et felleseid selskap effektivisere samarbeidet om sortsutprøving, som igjen vil bidra til større mangfold av norskproduserte kvalitetssorter på markedet.

Videre innebærer ikke opprettelsen av Selskapet at de involverte partene på noen måte oppnår en mulighet eller insentiv til å drive konkurranseskadelig utestenging, og vil følgelig ikke ha noen negative virkninger i markedet for engrossalg av frukt og grønt i Norge.

For ordens skyld understrekes at det ikke er noen horisontal overlapp mellom de involverte partene, og at det derfor ikke oppgis informasjon om Partenes viktigste kunder, konkurrenter og leverandører, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 nr. 3 (2) bokstav d.

7   ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Årsrapport og årsregnskap for siste regnskapsår (2023) er inntatt som vedlegg 4 og 5 til denne meldingen.

Vedlegg 4:   BAMA Gruppen AS – Årsrapport og årsregnskap¹⁷

Vedlegg 5:   Gartnerhallen SA – Årsrapport og årsregnskap¹⁸

8   KONFIDENSIALITET

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter, jf. konkurranseloven § 18b. Begrunnelse for unntak fra offentlighet er vedlagt meldingen.

Vedlegg 6: **Begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet**

9   AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Partene anser at etableringen av fellesforetaket ikke under noen markedsavgrensning vil ha noen negativ virkning på konkurransen i noe marked.

Vi ber om at Partenes kontaktpersoner blir kontaktet dersom det skulle være spørsmål til meldingen.

---

¹⁷ BAMAs årsrapport 2023 er også tilgjengelig på BAMAs nettside: <https://www.bama.no/om-bama/arsrapport2023/>

¹⁸ Gartnerhallens årsrapport 2023 er også tilgjengelig på Gartnerhallens nettside: <https://gartnerhallen.no/nb/aktuelt/gartnerhallens-arsrapport-for-2023/>

Dersom Konkurransetilsynet mottar innsynsbegjæringer i meldingen eller andre dokumenter i saken som ikke er publisert på Konkurransetilsynets nettside, ber vi om å bli underrettet.

***

Med vennlig hilsen

Advokatfirmaet Thommessen AS

Siri Teigum
Advokat (H)